

Fertiliteitszorg tijdens de COVID-19 pandemie

Annemieke de Melker

Klinisch embryoloog Amsterdam UMC, locatie AMC

De eerste golf: afschaling fertiliteitszorg

- 11 maart, NFU: inventarisatie welke acute patiëntenzorg door UMC's geleverd moet blijven worden
- Personeel inzetbaar voor COVID afdelingen of elders in de acute patientenzorg
- Zo min mogelijk mensen in het ziekenhuis/ werk thuis (social distancing)
- Beperking belasting kliniek met fertiliteitspatienten met complicaties
- Schaarste van producten (handen alcohol, beschermende kleding, mond-neusmaskers)
- 14 maart: advies ESHRE: "all fertility patients considering or planning treatment, even if they do not meet the diagnostic criteria for COVID-19 infection, should avoid becoming pregnant at this time"

Maatregelen:

- Doorgang: fertiliteitspreservatie bij oncologiepatienten
- Afmaken gestarte fertiliteitsbehandelingen (counseling wel/geen ET)
- Geen nieuwe behandelingen opstarten, geen cryopreservatie semen voor donoren
- Spreekuren waar mogelijk omzetten naar bel- of videoconsulten

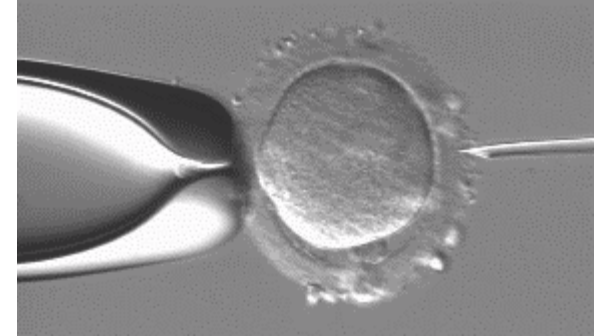
ESHRE COVID-19 Working group: **treatments for infertile couples were stopped in most European countries for a mean of 7 weeks.**

A picture of medically assisted reproduction activities during the COVID-19 pandemic in Europe, Human Reproduction Open, august 2020

Opstarten

23 april: ESHRE Guidance on recommencing ART treatments

Veel vragen over transmissiekansen:

- Is zwanger worden veilig?
- SARS-CoV-2 in semen, follikelvloeistof, eicellen, embryo's?
- Kruisbesmetting, horizontale/vertikale/diagonale transmissie
- Veiligheid personeel

-> onderzoeksresultaten, adviezen en richtlijnen

-> risicoanalyses

-> veiligheidsmaatregelen

Onderzoek, adviezen en richtlijnen

- Cochrane Gynaecology and Fertility group:
COVID-19 (coronavirus disease) - Fertility and Pregnancy

- ESHRE Guidance on recommencing ART treatments (23/4/20)
- ESHRE Safe ART services during the third phase of the COVID-19 pandemic (14/10/20)

- Voortplantingsgeneeskundige zorg in tijden van crisis
- NVOG patienteninformatiefolder CORONA en Geassisteerde Voortplanting
- Opschalen zorg pijler VPG in tijden van COVID-19

- KLEM Advies werken met lichaamsmateriaal in laboratoria voor geassisteerde voortplanting bij potentiële aanwezigheid van het SARS-CoV-2 virus.

Zwangerschap

- Geen verhoogde kans op infectie
- Geen ernstiger verloop van infectie
- Geen verhoogde kans op miskraam of aangeboren afwijking
- In Nederland nog geen overdracht van moeder naar kind
- Geen overdracht via borstvoeding

[Zwangerschap en COVID-19 | RIVM](#)

- Iets meer baby's te vroeg geboren bij besmette moeders, niet bekend of dit door coronavirus komt

[Veel-gestelde-vragen-van-zwangere-vrouwen-over-COVID-19-01-04-2020.pdf \(nvog.nl\)](#)

- Wel gevallen beschreven van verticale transmissie (3,2%)

Vertical transmission of coronavirus disease 2019: a systematic review and meta-analysis (Alexander Kotlyar et al.) AM J Obstet Gynecol 2021

Overdracht via gameten

- nog niet duidelijk of lichaamsvochten zoals follikelvloeistof en semen wel of niet levensvatbaar en infectieus SARS-CoV-2 virus kunnen bevatten.
- niet waarschijnlijk dat het SARS-CoV-2 virus de testis en het urogenitale stelsel infecteert en dat het virus seksueel overdraagbaar is
- er lijkt een route te zijn voor verticale transmissie (receptoren op spermatogonia/stamcellen)
- nog geen onderzoeken die effecten aantonen van SARS-CoV-2 infectie op oogenese of embryonale ontwikkeling
- inconsistente data; mogelijk meerdere routes van infectie; geen onderzoek naar eiwitten

Veiligheidsmaatregelen lab en kliniek

- Patienten: COVID-19 screening bij elk bezoek
- Personeel: Laagdrempelig testen
- Afstand bewaren
- Geen handenschudden
- Zitplaatsen en werkplekken aanpassen, maximum aantal personen per ruimte
- Beperking aantal patienten (geen inloop)
- Looproutes
- Schoonmaken, handenwassen
- Mondkapjes
- Identificatie en inperking aerosolvormende activiteiten
- Overleg via Teams
- Beslissingstabel bij positieve patienten

Gevolgen voor patiënten

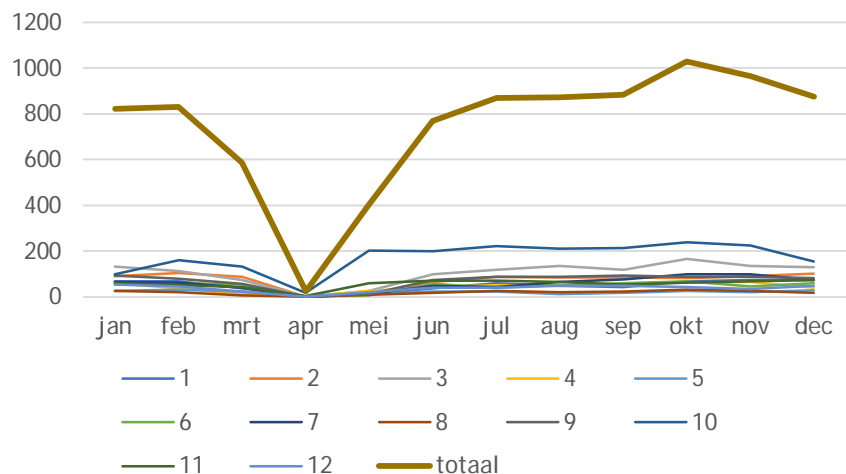
Wachlijsten ontstaan:

- Patienten die reeds ingepland maar gecancelld waren
- Patienten die al bekend zijn in centrum en door willen met volgende behandeling
- Nieuwe patiënten
- wie eerst? Gespecialiseerde zorg (PGD, TESE) of patiënten >40 jaar of indicatie POF of ?

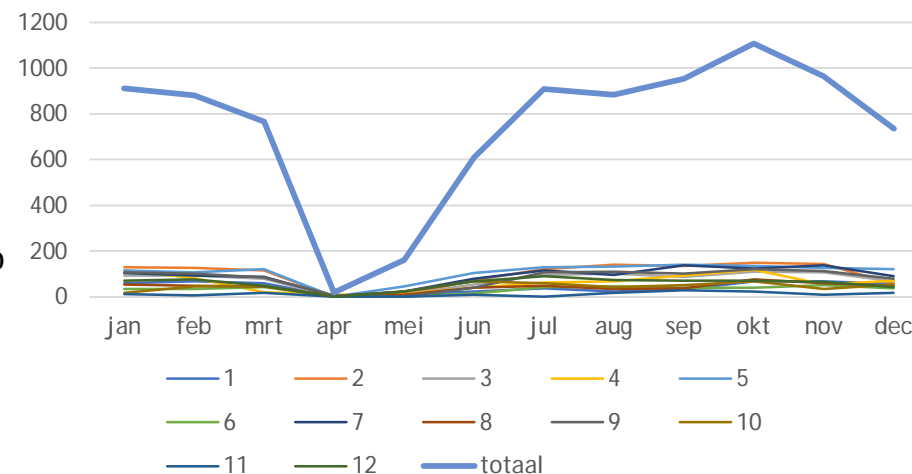

Impact op aantallen behandelingen

aantallen inseminaties per maand (IUI)

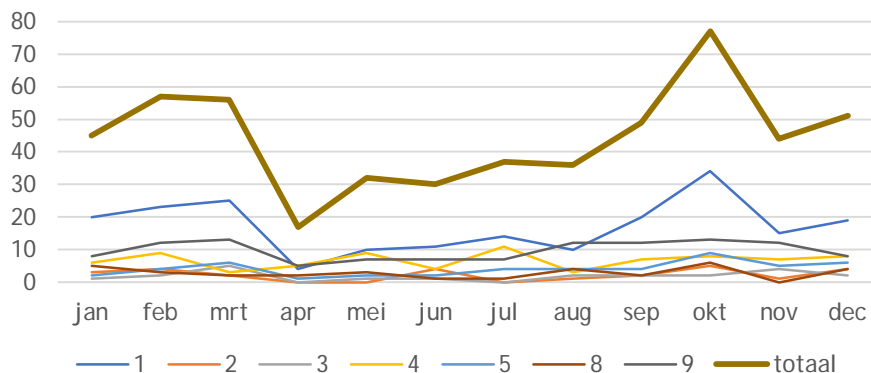
aantal puncties per maand (IVF/ICSI)

↓ 15%

↓ 20%

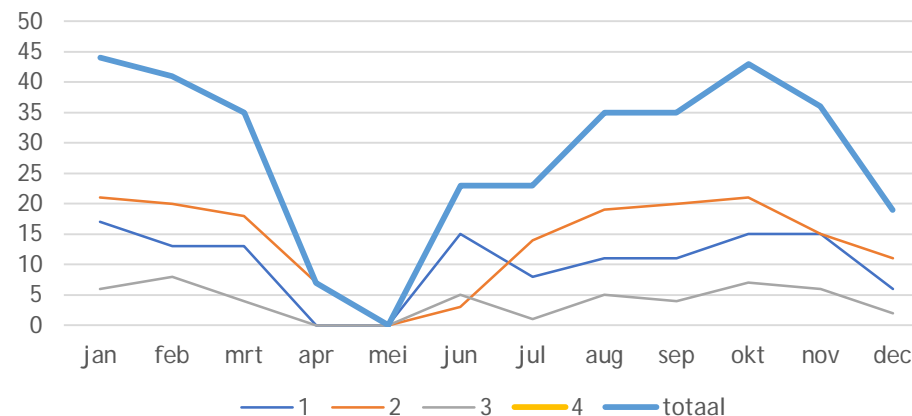
aantal puncties per maand (eicelvitricatie)

↓ 5%

↓ 14%

aantal puncties per maand (PGD)

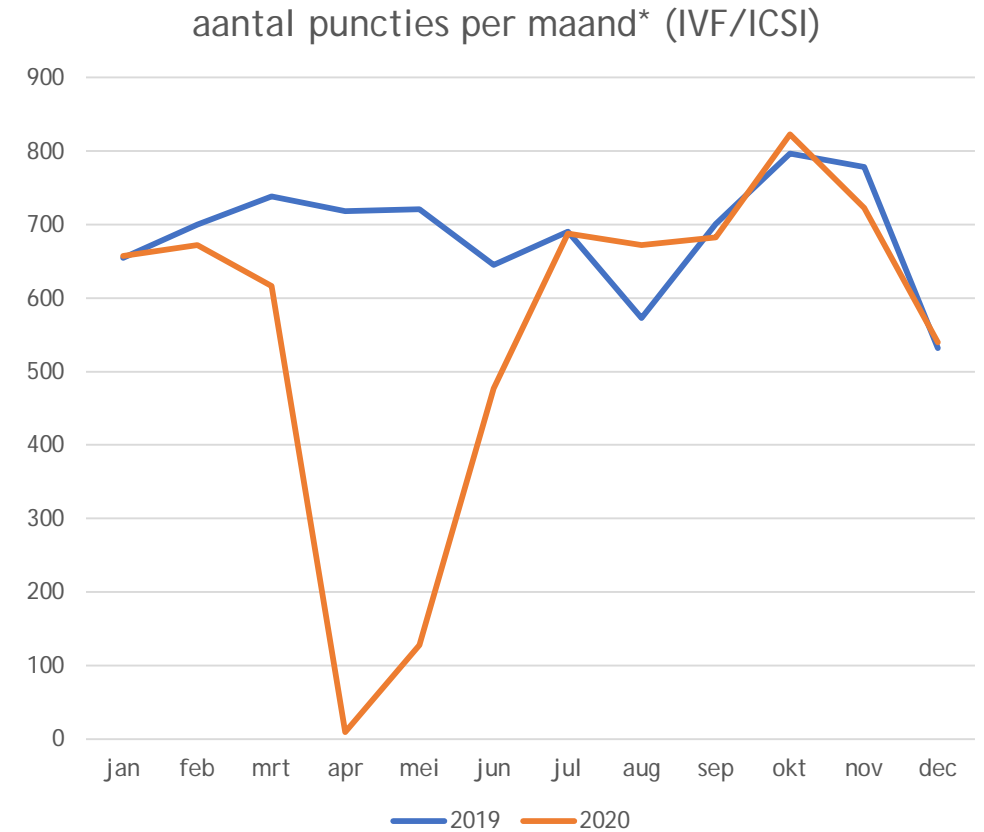

De tweede golf

Verschillen:

- meer duidelijk over risico's, veiligheidsmaatregelen geïmplementeerd
- personeel bleek in eerste golf niet veel ingezet op andere afdelingen
-> wens om door te gaan met behandelingen
- meer personeel zelf getroffen door coronavirus
- kans dat personeel nu wel nodig is in kliniek
-> niet overal mogelijk om 100% aan behandelingen te plannen

* Gebaseerd op de gezamenlijke productie van 9 centra

Conclusies

- Grote impact COVID-19 uitbraak op aantal fertiliteitsbehandelingen in 2020 en mogelijk ook 2021
- (Hervatten) werkzaamheden ondersteund door (inter-)nationale onderzoeken, adviezen en richtlijnen
- Vooralsnog geen aanwijzingen dat SARS-CoV2 schadelijk is voor de zwangerschap
- Virus lijkt niet seksueel overdraagbaar
- Extra beschermende maatregelen in kliniek en laboratorium
- Meer onderzoek nodig

Veel dank!

Aan alle IVF centra die zo snel de data voor 2020 hebben aangeleverd